

Läget på energimarknaderna

Fasta biobränslen

Månad: Januari, 2017

2017-01-18

Sammanfattning

I denna rapport redogör vi för några aktuella nyheter under den gångna månaden. Ni kan bland annat läsa om hur den globala pelletsproduktionen har ökat de senaste åren, att det finns en stor teoretisk tillväxtpotential i de nordiska och baltiska skogarna samt hur stort nettoupptaget av växthusgaser var 2015 i skog och mark.

Vi redogör även för marknadsutvecklingen för fasta biobränslen där de internationella indexen för pellets och flis har gått ned uttryckt i SEK/MWh.

Denna rapport brukar innehålla information om både biodrivmedel och fasta biobränslen. I detta nummer kommer dock endast information om fasta biobränslen att inkluderas men rapporten [Marknaderna för biodrivmedel 2016](#) har publicerats och ger en översikt av de svenska och internationella biodrivmedelsmarknaderna. Energimyndigheten planerar för att biodrivmedel ska inkluderas igen i denna rapport under 2017.

Innehåll

Nyheter i korthet	2
Marknadsutveckling	6

Prisutveckling

Fasta biobränslen, Cif ARA, sek/MWh		
Pellets	220	↓
Fasta biobränslen, Cif NWE, sek/MWh		
Flis	206	↓

Datum för index -

4 januari

Nyheter i korthet

En minskning i anmäld avverkningsareal

Enligt Skogsstyrelsens statistik minskade den anmälda avverkningsarealen, d.v.s. den areal som ska föryngringsavverkas och är anmälningspliktig, under november 2016 med sju procent till 25 750 hektar jämfört med motsvarande månad förra året. För landsdelarna som helhet minskade den anmälda avverkningsarealen i alla landsdelar förutom i Götaland.

Jämfört med oktober 2016 ökade dock den anmälda avverkningsarealen med tre procent under november 2016. Vid jämförelse mellan januari-november 2016 och januari-november 2015 har det hittills i år anmälts sex procent mindre areal än under de första elva månaderna förra året.

Källa: Skogsaktuellt.se

Tillväxtpotential i de nordiska och baltiska skogarna

Ett ökat utnyttjande av biomassa är ett viktigt verktyg för att nå de nordiska ländernas klimatmål till 2050. För att belysa skogens roll i omställningen till ett förnybart samhälle genomfördes forskningsprojektet ENERWOODS¹ där potentialer och konsekvenser för ökad skogsproduktion undersöktes. ENERWOODS avslutades 2015 och nu har en ny analys gjorts som summerar potentialerna i de enskilda studierna från forskningsprojektet.

Det är inte alltid möjligt att direkt jämföra effekterna av varje enskild åtgärd men sammantaget pekar dock analysen på en betydande potential att öka produktionen i de nordiska och baltiska skogarna. På vissa marker kan tillväxten höjas med 50 – 100 procent i enskilda bestånd genom trädslagsbyte, gödning, användning av förädlat material samt nya skötselmodeller.

Det varmare klimatet som klimatförändringarna medför kommer också att ge en ökad tillväxt. Klimatförändringarna leder bl.a. till en längre växtsäsong, en ökad mineralisering och ett mer gynnsamt växtklimat. Uppskattningarna på hur stor effekten blir på tillväxten varierar men gemensamt är dock att den relativa tillväxtökningen förmodligen blir större i de norra delarna. Utöver klimatförändringarna finns det generellt tre sätt att öka nyttjandet av biomassa från skogen:

1. *Skörda en större andel av skogen än idag utan att det får konsekvenser för andra värden i skogen.* Av den årliga tillväxten på 287 miljoner kubikmeter i de nordiska och baltiska länderna avverkas ca 65 procent, vilket ökar virkesförrådet med nästan 100 miljoner kubikmeter om året. Beträffande skogsbränsle används idag bara en mindre del av det primära skogsbränslet och analysen visar att skogsbränslepotentialen i länderna är

¹ ENERWOODS (Vedbaserade energisystem från de nordiska skogarna) är ett forskningsprogram med ett flertal forskningsaktörer från Danmark, Finland, Norge, Sverige, Estland och Litauen.

236 TWh med hänsyn tagen till miljömässiga och ekonomiska restriktioner.

2. *Höja tillväxten genom att använda förädlad material, byta trädslag, gödsla och att införa nya skötselmetoder.* Dagens fröplantager ger träd som växer 10-15 procent bättre än lokala, oförädlade träd och 2050 förväntas den realiserbara vinsten ha ökat till 20-25 procent. Så kallat klonskogsbruk, där kloner av samma individ med önskvärda egenskaper används, kan ge tillväxtvinster med upp till 40 procent. Vad gäller byte av trädslag är potentialen olika beroende på vilka trädslag som avses. Ett flertal införda trädslag är väl beprövade och kan i vissa fall producera mer än de inhemska trädslagen. Det är framför allt olika popplar och hybridasp som är mest intressant i dagsläget med en potential att producera över 20 m³sk per hektar och år under korta omloppstider.
3. *Odla snabbväxande trädslag på övergiven jordbruksmark.* Analysen visar att det finns 1,8 – 2,6 miljoner hektar övergiven jordbruksmark som skulle kunna användas för skogsproduktion. Detta skulle innebära en ökning av skogsarealen med 3 – 4 procent i regionen.

Konsekvenser av en så kraftig tillväxtökning som analysen visar måste givetvis vägas mot miljömässiga och andra nackdelar. Samtidigt bör de även vägas mot de fördelar som ett ökat biomassautnyttjande innebär i omställningen till en fossilfri ekonomi.

Källa: Skogforsk.se

EU-kommissionens godkänner brittiska regeringens stöd till Drax

EU-kommissionen har efter nästan ett års utredning godkänt de subventioner som Drax sedan tidigare fått beviljade av den brittiska regeringen för att fullt ut konvertera sin tredje produktionsenhet till att eldas med biomassa. Drax blev garanterade subventionerna av den brittiska regeringen redan i april 2014 men EU-kommissionen inledde en undersökning för att utreda om det stred mot EU:s statsstödsregler.

Drax har sedan tidigare konverterat två av sina sex produktionsenheter till att eldas med 100 procent biomassa och kommissionens beslut innebär att de nu kan slutföra konverteringen av den tredje produktionsenheten som idag använder cirka 85 – 90 procent biomassa i sin elproduktion. Övergången till att använda 100 procent biomassa kommer att innebära att de ökar sitt pelletsbehov med ytterligare 240 000 – 360 000 ton per år.

Källa: Argus Media

Minskade utsläpp av växthusgaser i Sverige

Naturvårdsverket har presenterat siffror på Sveriges utsläpp av växthusgaser för 2015. Utsläppen uppgick 2015 till 53,4 tusen ton CO₂-ekv (koldioxidekvivalenter) vilket är en marginell nedgång från 2014 då utsläppen var 53,8 tusen ton CO₂-ekv.

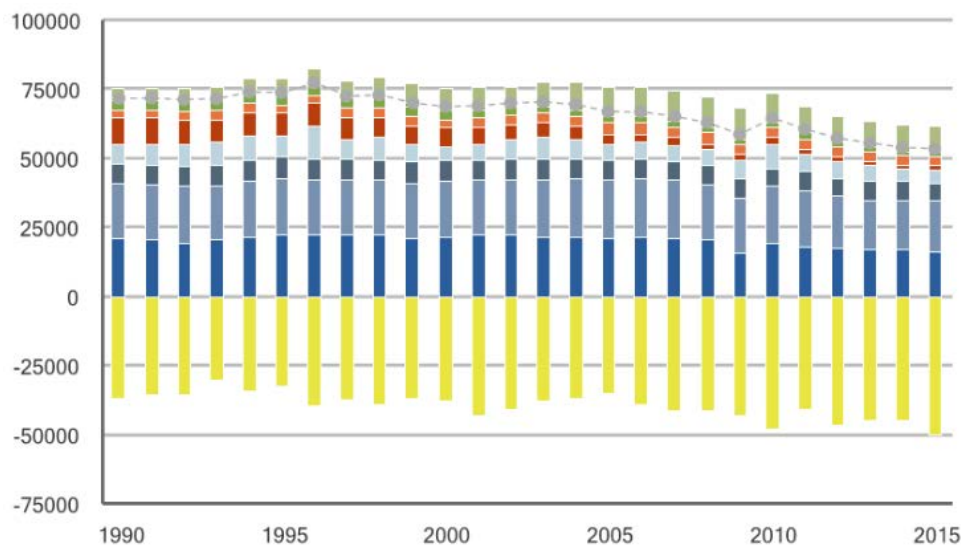

Sedan 1990 har utsläppen minskat med 25 procent och det beror bland annat på övergång från oljeeldade värmepannor till el och fjärrvärme, ökad bioenergianvändning, utsläppsminskningar inom industrin och minskad deponering av avfall.

Samtidigt var nettoupptaget av växthusgaser 50,5 tusen ton CO₂-ekv inom markanvändningssektorn, LULUCF (Land Use, Land Use Change and Forestry), vilket är en fortsatt hög nivå och cirka 5,3 tusen ton mer än 2014 enligt Naturvårdsverkets beräkningar. Det är främst i skogsmark som upptaget ökar och sedan 1990 har ökningen varit nästan 40 procent tack vare att tillväxten varit högre än avverkningen.

Utsläpp och upptag från markanvändning och skogsbruk ingår inte i EU:s klimatmål till 2020 men kommer att få en ökad betydelse framöver. Under 2016 har EU-kommissionen presenterat ett lagförslag om att inkludera utsläpp och upptag från LULUCF-sektorn i det nya klimat- och energiramverket som ska gälla för perioden 2021 – 2030. Förslaget med dess utformning och innehåll kommer att förhandlas vidare under 2017.

Figur 1. Sveriges utsläpp av växthusgaser 1990-2015, tusen ton CO₂-ekv.

Källa: Naturvårdsverket.se, ec.europa.eu

Den globala pelletsproduktionen fortsätter att öka

Under de senaste åren har pelletsproduktionen ökat kraftigt. Det är framför allt EU:s energi- och klimatmål som har bidragit till en ökad efterfråga från dess medlemsstater. Under 2015 ökade den globala pelletsproduktionen med 8 procent från 26 miljoner ton 2014 till 28 miljoner ton. Europa och Nordamerika (USA och Kanada) producerade 16,3 miljoner ton respektive 9,3 miljoner ton under 2015 och står tillsammans för över 90 procent av den globala produktionen. USA är det enskilt största producentlandet och producerade 7,4 miljoner ton 2015.

Även exporten ökade till 16,2 miljoner ton under 2015 från 15 miljoner ton föregående år vilket motsvarar 57 procent av den totala produktionen. Även nettohandeln mellan regionerna ökade där Nordamerika är den största nettoexporterande regionen med en nettoexport på 6 miljoner ton medan Europa är den största importerande regionen med en nettoimport på 5 miljoner ton. Den enskilt största importören är Storbritannien som 2015 importerade 6,5 miljoner ton vilket är en ökning med 12 procent från 2014 och motsvarade 52 procent av den totala globala importen.

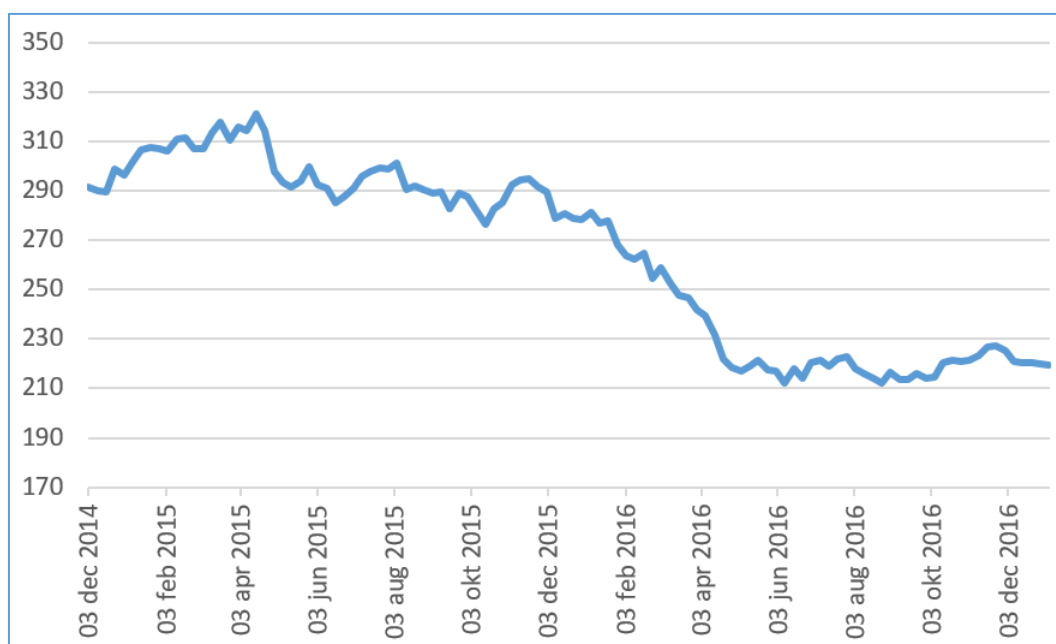
Uppgången i export och import ser ut att gälla även för 2016 då den europeiska importen har ökat med 7 procent under januari till september. Det är återigen Storbritannien som driver efterfrågan och deras import har ökat med 16 procent under perioden. Detta har lett till att både USA och Kanada har ökat sin export under samma period jämfört med året innan. Det europeiska behovet kommer sannolikt att fortsätta öka även under 2017 då brittiska Drax konverterar den tredje produktionsenheten till 100 procent biomassa samt av ett ökat behov i Danmark från energibolaget Dongs två nya biomassaeldade enheter.

Källa: FAO (2015 Global Forest Products Facts and Figures), Argus Media

Marknadsutveckling fasta biobränslen

Internationellt

Figur 2. Pelletspris enligt cif ARA, SEK/MWh, löpande priser.

Källa: Argus Media 2017.

I Figur 2 visas pelletspriset i SEK/MWh enligt cif² ARA³ i löpande priser.

I början av december var priset för pellets enligt cif ARA 221 kr/MWh och har till första veckan i januari 2017 gått ner marginellt till 220 kr/MWh. I inledningen av 2016 var pelletspriset 277 SEK/MWh och har således gått ner med 57 SEK/MWh under året. Figur 3 nedan visar hur utvecklingen av priset sett ut under året uttryckt i USD/ton.

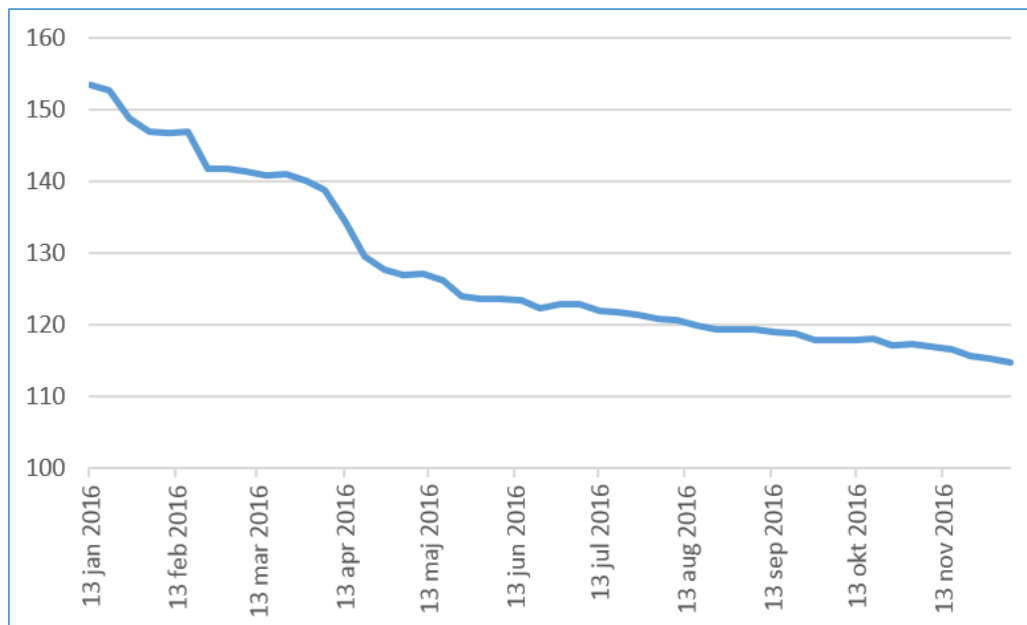
Den kraftiga nedgången under året beror dels på att det funnits gott om pellets i lager, bl.a. utifrån tidigare varma vintrar, och dels på en generell lägre efterfrågan på spotvolymen. Exempelvis drog underhållsarbetet för storförbrukaren Drax i Storbritannien ut på tiden, vilket ökade deras lagernivåer och minskade behovet av att handla på spotmarknaden i förhållande till redan avtalade leveranser. Den minskade efterfrågan på spotvolymen i Europa har lett till en hård konkurrens mellan de olika producenterna där de amerikanska har haft svårt att konkurrera på grund av den starka dollarn. Det behov som har uppstått har istället möts av europeiska producenter samt av de ryska som kunnat hålla nere priserna tack vare en svag rubel.

² CIF står för Cost, Insurance, Freight – dvs kostnader för transport och försäkring ingår i priset.

³ ARA står för Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen – dvs ARA anger platsen där varan/priset noteras.

Figur 3. Pelletspris enligt cif ARA, USD/ton, löpande priser.

Källa: Argus Media 2017.

Figur 4 nedan visar prisutvecklingen för flis i cif NEW⁴ i SEK/MWh. Flispriset var i inledningen av december 211 kr/MWh för att i första veckan i januari noteras på 206 kr/MWh. Nedgången under denna period beror på valutakursförändringar. Uttryckt i euro har index fortsatt att ligga stabilt på 21,6 euro/MWh under perioden.

⁴ NEW står för North West Europe

Figur 4. Flispris enligt cif NWE, SEK/MWh, löpande priser.

Källa: Argus Media 2017.